

Vapaa julkaistavaksi 19.10.2021 klo 8.30

'Zombiakut' aiheuttavat Suomessa yhä enemmän tulipaloja – lajittelemalla ehkäiset vaaratilanteet

Väärään paikkaan heitetyt akut ja paristot heräävät kolhiintuessaan henkiin ja aiheuttavat jo kuukausittain tuhoisia tulipaloja kodeissa ja jätehuollon eri vaiheissa.

Pelastusviranomaiset ovat rekisteröineet 20 'zombiakujen' eli väärin käsiteltyjen akkujen ja paristojen aiheuttamaa tulipaloa vuoden 2020 alusta alkaen. Lisäksi rekisteristä puuttuu lukematon määrä läheltä piti -tilanteita, joissa ei ole tarvittu pelastuslaitosta.

Jätehuollon toimijat ja viranomaiset pelkäävät ongelman pahenevan ilman nopeaa reagointia, sillä litiumioniakkujen määrän arvioidaan jopa 14-kertaistuvan vuoteen 2030 mennessä. Esimerkiksi Britanniassa zombiakujen jätehuoltovaiheessa aiheuttamien palojen määrä kasvoi vuoden aikana 25 prosenttia.

Käytön jälkeen paristojen ja akkujen omaan keräykseen

Jokainen voi ehkäistä zombiakun heräämisen käsittelemällä paristoja ja akkuja käyttöohjeiden mukaisesti ja viemällä ne käytön jälkeen virtanavat teipattuna niille tarkoitettuihin kierrätysastioihin, eli niitä myyviin kaappoihin tai kunnallisiin vaarallisen jätteen keräyspisteisiin.

–Paristot ja akut toimitetaan niille tarkoitetuilta keräyspisteiltä turvalliseen kierrätysprosessiin, jonka seurauksena myös raaka-aineista jopa 90 prosenttia voidaan hyödyntää uudelleen, **Liisa-Marie Stenbäck** Paristokierrätyksestä sanoo.

Kolhiintuminen altistaa tulipaloille

Zombiakulla tarkoitetaan käytöstä poistettua litiumioniakkua tai litiumparistoa, joka on esimerkiksi kolhun seurauksena herännyt uudelleen henkiin ja on pullistunut, kuumentunut tai päästää outoa ääntä.

Zombiakujen aiheuttamia tulipaloja on syttynyt sekä kotitalouksissa että jätteenkäsittelyssä. Tyypillinen esimerkki on sekajätteen sekaan tai sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keräykseen heitetty litiumioniakku, joka on kolhiintuessaan vaurioitunut ja aiheuttanut hankalasti sammutettavan tulipalon.

–Litiumioniakkupalon sammuttaminen vaatii suuren määrän vettä. Lisäksi palossa vapautuu myrkyllisiä kaasuja, jotka voivat palaa voimakkaalla liekillä. Akusta voi myös lentää palavia osia, Tukesin ylitarkastaja **Karoliina Meurman** sanoo.

Alan asiantuntijaorganisaatiot ovat keränneet vaaratilanteiden varalle jokaiselle hyödylliset toimintaohjeet, jotka löytyvät Zombiakku-kampanjan verkkosivuilta: zombiakku.fi.

Vapaa julkaistavaksi 19.10.2021 klo 8.30

Zombiakku-kampanjasta

Alan asiantuntijaorganisaatiot kampanjoivat yhdessä paristojen ja akkujen turvallisen kierrätyksen puolesta zombiakku.fi-kampanjassa. Kampanjan taustatahot ovat tuottajayhteisöt Recser Oy (Paristokierrätys), SER-tuottajayhteisö ry, ERP Finland ry ja Elker Oy (edustaa tuottajayhteisöjä SELT ry ja ICT -Tuottajaosuuskunta) sekä Suomen Kiertovoima KIVO ry, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Suomen Romukauppiaiden Liitto ry, Kaupan liitto ry, Päivittäistavara-kauppa ry PTY ja Finanssiala ry. Kampanjaa rahoittaa Sähkötekniikan ja energiatehokkuuden edistämiskeskus STEK ry. Kampanjan yhteistyötahoina toimivat myös Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ja Suomen pelastusalan keskusjärjestö ry (SPEK).

www.zombiakku.fi

Lisätietoja & haastateltavat:

Liisa-Marie Stenbäck, Recser Oy (Paristokierrätys), p. 010 249 1704, s-posti: liisa-marie.stenback@recser.fi.
- Paristojen ja akkujen keräysjärjestelmä sekä zombiakkuongelma laajasti.

Harri Niukkanen, Tramel Oy, p. 044 515 3349, s-posti: harri@tramel.fi.
- Zombiakkujen aiheuttamat ongelmat ja tulipalot sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kierrätysprosessissa.

Karoliina Meurman, Tukes, p. 029 5052 651, s-posti: karoliina.meurman@tukes.fi.
- Akkupalojen sammuttaminen.

Liitteet & kuvat:

[Selvitys: jätteen sekaan heitettyjen akkujen aiheuttamat tulipalot sekä case-esimerkkejä palotapauksista.](#)

Kuva: Ei näin: käytöstä poistetut akut ja paristot eivät kuulu roskikseen, vaan voivat herätä siellä uudelleen henkiin ja aiheuttaa jopa tulipalon. [Lowres](#) (vaaka). [Highres](#) (vaaka). [Lowres](#) (pysty). [Highres](#) (pysty).

Kuva: Ei näin: irralliset akut ja paristot eivät kuulu sähkö- ja elektroniikkalaitteiden keräykseen sekaan, vaan akut ja paristot tulee viedä niille tarkoitettuihin keräyspisteisiin esimerkiksi niitä myyviin liikkeisiin. [Lowres](#).

Kuva: Käytöstä poistetut akut ja paristot tulee aina viedä niille tarkoitettuihin keräyspisteisiin esimerkiksi niitä myyviin liikkeisiin virtanavat teipattuna. [Lowres](#). [Highres](#).

Kuva: Väärän jätteen seassa akut ja paristot voivat aiheuttaa tuhoisia seurauksia jätehuollossa. Käytöstä poistetut paristot ja akut tulee aina viedä niille tarkoitettuihin keräyspisteisiin. [Kuva1](#). [Kuva2](#).

[Video: litiumioniakkupalon sammuttamisesta, Tukes.](#)